

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any III.—TARRAGONA, 25 Abril de 1915.—Núm. 92.

TARRAGONA
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Méndez Núñez, 6, baixos

Els treballs se publiquen baix la
responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre ..... 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

La qüestió dels Ports francs

El passat dijous tingué lloc al saló de sessions de l'Ajuntament una reunió del municipi i entitats per a tractar de la qüestió dels Ports francs.

L'acte revestí caràcters de verdadera solemnitat. En ell hi estava representada tota la Tarragona productora i comercial, així com tota la premsa.

Indiscutiblement l'assumpte que s'anava a tractar ha arribat dintre l'essència de Tarragona i no hi ha ciutadà tarragoní que no tinga un concepte mes o menys definit de lo que representen i poden representar aquets grans instruments de l'economia. Se pot dir que no hi mancà cap dels convidats, estant ocupats tots els escons i bona part del lloc destinat al públic, per persones que a-les-hores esdevien personalitats, puix que rera d'elles hi tenien l'entitat que els conferí llur representació.

La presidència, en la persona de l'Alcalde, obrí l'acte amb breus i raonades paraules encaminades a posar de manifest l'objecte de la reunió.

Seguidament el Sr. Albafull demanà que, puix lo que s'anava a exposar tindria realment trascendencia, se nomenés un Secretari per a alçar acta de les raons exposades i de l'acord que calgués adoptar.

A instancies de la Presidencia queda nombrat Secretari En Salvadó Ventosa, i comença el senyor Lloret a entrar de plé, i sens preliminars retòrics ni florejadades divagacions, a lo que constituïa l'objecte de la reunió. Opina que no pot recaure acord sobre lo que's debateix i que lo únic que deu fer-se es orientar per medi de les entitats econòmiques a la Comissió de l'Ajuntament que deu informar sobre la contestació que s'ha de donar al de Barcelona, així com traçar nos el camí a seguir que més convinga als interessos de Tarragona.

Diu que en aquell moment no es la opinió den Lloret la que's deix sentir, per mes que a la seva modesta persona li corresponga exposar el parer de les entitats Cambra de Comerç, Centre Industrial, Centre Autonomista de Dependents, Associació Patronal, Sindicat d'Exportadors i Associació de Comissionistes i Agents de Aduanes, a les que inmerescudament representa, afeigint que les entitats agrícoles han comunicat estar en un tot conformes amb el criteri que té l'obligació i'l goig de sustentar.

La opinió, doncs, de les entitats econòmiques de Tarragona en lo referent a les Zones o Ports francs, es la de que'n son partidaries decidides, però així, d'una manera categòrica, de la seva implantació, per considerar-los un pas avant en el camp de l'economia nacional. De que no s'oposaran a que Barcelona conseqüeixi un d'aquets instruments, sempre que Tarragona gaudeixi d'igual privilegi i que, com siga que per una sèrie de causes, entre elles, les tarifes dels ferro-carrils que son totes favorables a Barcelona, com per les surtides periòdiques de vapors destinats a prestar el servei entre aquell port i'ls estrangers i que algunes d'elles son subvencionades per l'Estat, etc., etc., portarien al port de Barcelona una ventatja sobre el de Tarragona per mes que els dos disfrutessin de les mateixes institucions; se demana, que Barcelona pugui tenir un Port franc d'aont s'hauran d'excloure tots els productes agrícoles propis de les nostres comarques, els quals podran tenir cabuda en tots els demés Ports francs de la Península, i que a Tarragona, aixís mateix, se li concedeixi un Port franc essencialment agrícola i d'aont deurà excloure-se tot lo que representi la part

industrial per pot ser patrimoni de tots els restants ports d'Espanya que implantin aquestes institucions. Per arribar a aquestes conclusions l'orador, se valgué de datos, antecedents, estadístiques i consideracions tan precises i ben buscades que l'auditori se'n feu cabal tot seguit, essent escoltada sa peroració amb un religiós silenci i amb freqüents mostres d'assentiment.

Enfront d'aquest criteri, s'alça el Sr. Albafull defensant-ne un que segons ell es diametralment oposat puix que ell opina absolutament lo contrari. La seva teoria o criteri es el mateix que feu públic en sa conferencia en el Centro Industrial, ço es, que devem treballar conjunta i paralelment amb els elements de Barcelona per a aconseguir *simultaniament* per aquella el Port franc i per a Tarragona el Diposit franc. No fer aixó, es, segons l'orador, suicidar-se comercialment i contraure una responsabilitat que ell no vol compartir.

Fém favor al Sr. Albafull al consignar que el exposà aquesta teoria, perque en honor a la veritat, direm que aquesta teoria tingué que endevinar-se, mes que deduir-se de les paraules de l'orador. El Sr. Albafull tingué un verdader fracàs, puix que a més de defençar llur opinió, la qual no tenia mes partidaris, no sols en aquell lloc, sino a Tarragona, que uns pocs senyors de carrera sense representació econòmica de cap mena, ho feu d'una manera tan difusa i demostrant un desconeixement tantíssim absolut del problema, que fins incorregué en freqüents incertituts que li valgueren tantes altres justíssimes interrupcions; i ell mateix no pogué menys que donar-se'n compte posant-se de tal manera nerviós que obligà a que la Presidencia intervingués dues voltes per a encausar la discussió.

I es que la seva opinió era tan equivocada, tan fora de la realitat, que ningú la pot compartir, i tenia en contra la opinió sabia i madurament estudiada de totes les entitats econòmiques de la població.

Intervengueren en la discussió, a més dels ja esmentats, els senyors Mallol, Bonet, Montañés, Zaragoza i finalment, d'una manera molt encertadíssima, el senyor Bertrán, coincidint tots ells amb el criteri de les entitats i amb marcada discrepancia del senyor Albafull.

En resum, un acte esplèndid aont se definí ben clarament lo que en materia de Ports francs opina i vol Tarragona, i l'enderrocament absolut i definitiu del senyor Albafull, en aquesta qüestió.

Ja finida la reunió, i exposant datos i fets en *petit comité*, en un dels salons de la Casa, per cada afirmació que feia el senyor Albafull i'ls dos o tres mes que com ell pensaven, trobaven cinc o sis persones que la desfeien, havent de quedar amb una actitud un xic ridícula, més si es té en compte que'l senyor Albafull té donada sobre aquest assumpte una conferencia pública.

En la primera reunió que per a tractar de Diposits francs tingué lloc a l'Ajuntament el 15 d'Octubre, digué el senyor Albafull en veu ben alta i amb paraules prou clares que ell desconeixia en absolut lo que eren tota aquesta mena d'organismes i per aixó demanà que l'orientessin. El 9 d'aquest mes el senyor Albafull ha donat una conferencia sobre aquestes qüestions; de manera que l'erudició del senyor Albafull vé de uns recents estudis que per a n'ell son exòtics, puix que fins ara els ha desconegut. El senyor Albafull, doncs, ha après una lliçó

però tan mal apresada que bé pot dir-se que mereix una carabaça. La qüestió econòmica de Tarragona el senyor Albafull no l'ha estudiat mai. El senyor Albafull ha tingut la gosadia d'il·lustrar a la opinió de Tarragona per medi d'una conferencia de coses que ell no les coneix bé. El senyor Albafull, no'n sab res. L'economista Albafull, ha mort.

◆ ◆ ◆

1.º de Maig Festa del Treball

Per a donar tota la amplitud possible a la Festa del 1.º de Maig proper, el Concell Directiu del «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria» ha endreçat al Sr. President i Sòcis de aquesta «Cambra de Comerç» i «Centre Industrial» la següent comunicació, quina inserció se'ns prega i fém gustosament:

«Senyors:

No es pas un acte de protesta ni tan sols una ostentació de força la que realitzem en aquest instant al dirigir-nos a Vs., com a obrers encara que de la ploma la major part dels que componen el «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria» no podem deixar en oblid a aquells de nostres companys que per perteneixen a altres rams se veuen impossibilitats de fruir la festa dominical ni altres encara mes festetjades, motiu pel que esperem de vostés que en la propera Festa del 1.º de Maig, festa que celebra tot el proletariat mundial, se interessaran en que puguin participar d'ella no sols els obrers ocupats en el organisme que tan dignament representen, sinó també tots aquells altres que directa o indirectament dependeixin de Vs. o sos amics.

Els hi remerciem per avençat el Concell Directiu i Sòcis de aquesta entitat.

Tarragona 22 d'Abril de 1915.—El President, Manuel Figueras.—El Secretari, P. Olivella Ricomà.»

* * *

La festa del Treball, que celebren quasi tots els proletaris del mon enter el dia 1.º de Maig, sembla que aquest any, al menys per lo que respecta a Tarragona, se vol que's respecti com se mereix. Nosaltres, que també hi som compresos en el nucli grós del proletariat militant, veiem amb totes les més grans simpaties aquesta festa, pero ens permetem recordar a la Federació local obrera, que hauria de procurar que s'evités la profanació de la festa del Treball, com va succeir el darrer any i en anteriors per part d'alguns industrials, tal com va exposar-se des de les planes d'un setmanari tarragoní i un dels oradors del miting celebrat al Salón Moderno també va ocupar-se'n.

Per a que siga completa una festa, precisa que hi sigan i que la celebrin tots els que hi tenen dret. Podrà lograr-se aquest any, a Tarragona?

Seria aquest el desitg de tots els qui ens hem de guanyar el pá cotidiani amb el nostre esforç dedicat al sant Treball, ja siga aquest manual, corporal o intelectual.

* * *

Per al diumenge 2 de Maig, el nostre confrare *La Voz del Pueblo* ha organitzat un brenar popular, que se celebrarà a l'Oliu, efectuant-se després un miting de propaganda democràtica, en el que hi pendran part bon nombre d'oradors.

La manca d'espai no'ns permet ésser avui mes extensos.

◆ ◆ ◆

Per a "La Veu"

No per descortesia ni per manca de argumentacions deixem de contestar a les *acusacions* que ens fa *La Veu* en el seu darrer número, no. Quan les qüestions s'encaminen vers a un lloc determinat a conveniència única i exclusiva de un dels contrincants, mes clar, quan la nostra discussió amb el portavèu regionalista ha entrat de plè en un terreny personalíssim, nosaltres, que sempre n'hem sigut contraris dels personalismes, no podem seguir i preferim callar a enquistar-nos en un terreny que a cap llegidor li ha d'interessar en lo mes mínim.

Hem defençat al nostre Lloret de quantes objeccions se li han fet, i tot ratificant la nostra defença a l'amic i company volgut, diem que era i és el nostre deure el fer-ho, doblement quan els qui miren les coses, despullats de tota classe d'apassionaments, ens han donat la llur conformitat a tot quant hem replicat des de aquestes planes, i tant més quan alguns dels aludits ostenten càrrecs representatius dintre'l regionalisme local.

I, par avui, nosaltres donem per acabada aquesta qüestió.

De... la Espanya

Son molts poques les vegades que'ls aimants, els verdaderament aimants de la *fiesta nacional* donen probes ben paleses, per cert, del seu estat incompreensible, de la seva monomania *toril* i per a que's puguin nostres llegidors ferse càrreg de lo que diem, retallém d'un periòdic barceloní lo següent:

«De la «fiesta» de ayer celebrada en las Arenas salimos indignados. Indignados contra el público, que llena la plaza al anuncio de que se van a correr toros que probablemente han de mandar a los lidiadores al «hule» de la enfermería y contra los que para modestos novilleros, jóvenes principiantes encierran esa clase de toros. La mayor parte de culpa del espectáculo brutal y repugnante de ayer tarde en un circo taurino, corresponde al público, que después de ver que un toro coje a un torero y después a otro lo engancha, lo encampana y lo arroja dentro del callejón, y a continuación a un tercer torero lo empitona y le rompe una pierna que el diestro estando en tierra coge entre sus manos y la mueve como la de un muñeco de cartón; como si aun no estuviera saciada su sed de sangre, pide «otro toro», pide que se lidie el toro que quedaba en los toriles, para que no se les «estafara» un solo céntimo. Un público que así procede no tiene sentimientos, no tiene corazón. El espectáculo de ayer es indigno de una ciudad culta.

Eso de ir a ver tripas de torero en la arena es sencillamente salvaje. Más que combatir la fiesta taurina—que resulta que no es lo que va a ver el público en las plazas de toros—hay que combatir el salvajismo de los que en los toros no buscan lo que en la fiesta hay de belleza y arte, sino cornadas que a poder ser dejen al lidiador tendido en tierra sin vida.»

I s'ha de fer notar que això precisament ho deia un revister, un admirador dels toros en una crònica corresponent a la corrida del dia abans, titulant-la «Un espectáculo salvaje». Si aixís ho retolen els defensors d'aquest *art*, que a tant baix nivell col·loquen a l'Espanya, qué hem de dir els altres els que la combatem? Emprò tenim de confessar que'ns complau que ells mateixos comencin a donar-se compte del selvatjisme que integra la festa que alguns—perdonem-los—la califiquen de *regeneradora*.

Dia arribarà, no'n dubtem, que no's donaran aquests espectacles que tant desdiiuen de la educació dels concurrents als mateixos o quan menys voldriem que aquesta gent tinguessin un xic de compassió els principiants que després de fer-los treballar amb feres *difíciles*, els paguen amb quatre *pererras*, mentres als «fenòmens» els fan entendre amb cabretes o coses per l'estil, pagant-los amb les «7.500 pessetes» de costúm.

I no es aquí tot encara, puix que després el públic fa ostentació del seu estat i dona lloc a que'ls periòdics diguin coses com això:

«Es imposible hacerse una idea del entusiasmo indescriptible que ha producido el triunfo de Belmonte en Sevilla y sobre todo en el popular barrio de Triana.

El popular torero lloraba emocionadísimo al ser

conducido a hombros a su domicilio, seguido de enorme muchedumbre que le aclamaba y vitoreaba con delirio.

La entrada en el barrio de Triana fué inenarrable. Desde los balcones y las azoteas le arrojaban flores, las mujeres agitaban los pañuelos y le vitoreaban.

Belmonte, emocionado, perdió el conocimiento. Y fué cuando sus admiradores le destrozaron la ropa y le quitaron las zapatillas y las medias, repartiéndoselas.

Así llegó a su domicilio, viéndose obligado a salir al balcón tres veces, descalzo a saludar al público que no cesaba su entusiasmo por el fenómeno».

Després de llegir això, un hom ja pot morir-se cregut que si ell no ha fet res en be de la patria hi ha en canvi altres que no cesan en laborar per a degenerar-la. Tot es qüestió de procediments.

Expoliarium

Pels fèrtils camps d'Europa
la mort pren esbranzida;
la terra, de sang xopa,
la guaita esporugida.
Del fons de negres lloses
s'axequen menassants
milers de mans puny-closes
dels pobres guerreijsants.
Es joventut perduda
per sempre soterrada;
és la desferra muda
que va ésser tronxada;
és joventut malmesa
en guerra fratricida,
que en la ferotja empresa
li van robar la vida.
Malhaja l'empirisme
que actúa de butxí,
i amb son fer selvatjisme
els homs, crudel, fa occí.

WALTER.

MARGINAL

De coses d'art

La enveja, la ambició crea molt sovint i'ls subjuga a una actuació nula, morta, a homes fins no fa molt purs, menyspuant llur dignitat, perdent-la. I quant se perd la dignitat, que es la darrera batxada del viure moral, l'home esdevé mort: es doncs la ambició causa de que avui fassi revivre un assumpte ja quasi oblidat.

Fa una munió de mesos que's suscità, una que'm podriem dir polèmica, entre un individu de alt criteri en materia d'art i aquest modest qui sotscriu, sobre un assumpte que arribà a ésser qüestió d'actualitat, puix que en les discussions hi prengueren part quasi tota la premsa tarragonina. I d'allò, just est citar-ho, mon polemista contrincaut se'n portà la pitjor part en tots sentits, essent el principal que la cosa discutida continua encara en igual estat, menaçant ruina, sense haver-si fet res de profit, d'afiançament...

Iaquell individu que aleshores, cegat per la enveja i d'una manera innoble, anonimament, atacà des de un periòdic de Barcelona a un fervent aimant de tot có que representa art i lletres belles, a un gran admirador i defensor de la nostra Tarragona, a un excels cantor de la mai prou alabada terra catalana arreu ben conegut de tot'hom, i cinicament l'ultratjà. Mes tard ja se'l vindicà, pró fou amb una vindicació lleugera, per a cobrir l'expedient com vulgarment se diu, puix que encara l'autor de l'ultratje, el pèrit en art arquitectònic, no solament no ha reparat llur falta sinó que no s'està de dir i fer tot quant pot en contra del nostre excels amic.

Sensible, ben sensible es que la enveja deixi sentir els efectes en altres assumptes que res tenen que veure amb lo debatut; i molt menys perque sempre decauen en perjudici personal i fins col·lectiu.

Iots els que hem tingut el dô de fullejar i

llegir el Botllet de l'Arqueològica hem fruit de debò, puix que verament aquesta nostra publicació ratlla a una altura com poques hi ha. Doncs be, ara uns senyors, quals opinions son molt respectables, volen que'l Botllet deixi aquesta suntuositat i magnitud que ha adquirit, fent-lo esdevenir força interessant, per a que passi a ésser lo que era avans, çò és, un folletó de redolins o cosa per l'estil, i per qué? Per una baixesa indigna de qui es titula aimador de l'art, per la inicua enveja i odi que senten en contra d'un altre ciutadà, que no té cap mes defecte que cumplir amb el seu deure i ésser continuament envejat.

Fent us del dret que'm donà el haver descobert mon pseudònim,—en temps oportú i a fi de que no suressin mes confusions—, jo prego a qui van endressades aquestes ratlles, encara que no l'anomeni, que deixi de calumniar a l'estimadíssim amic, puix que res tenia que veure amb allò.

Dexeu-vos, si es que'm voleu creure, de totes aquestes petiteses que a res pràctic i positiu porten, ans al contrari, la nostra volguda ciutat, la nostra imperial Tàrraco ne surt llastimada i això es força dolorós, creieu-ho.

PÒL·LUX.

Lletres a Joan Poble Bó (*)

Francolla i anglofobia

«Alemanya lluitarà mentres li queda un home.»

«Anglaterra lluitarà mentres li queda un francès.»

Amic Joan: Llegir està molt bé. Llegir instrueix i el desitj d'enterar-se de les coses per medi de la lectura tothom l'hauria de tindre. Pero l'home és per essencia, ja que no hipòcrita o farsant, apassionat o imbuit, i tot lo que en lletres de motillo s'ofereix a la vista dels llegidors, està fet per homes, ja que no hipòcrites o farsants, apassionats o imbuits. Per això el llegidor de criteri ha de sapiguer diferenciar les sentències profètiques i dogmàtiques (estil pou de ciencia) de les argumentacions sòlides que tracten de demostrar la raó de les afirmacions de l'escriptor.

Me comuniqués dugues sentències, quina explicació voldries que't donés, i vaig a fer-ho. Diu una: *...es francofil o partidari dels aliats* i l'altra: *...Anglaterra lluita pel dret atropellat*. Dius que l'intellectual de quin cap han sortit les sentències, es anònim (fa divinament), i dius que no te'n recordes del periòdic que les ha portat. Això raí. No es obstacle que sigui incògnit l'autor, per a contestar-li.

Francòfil, partidari de França, que simpatiza amb França, diria un Diccionari. Molt bé. No hi trobo cap mena d'inconvenient. França és culta; França és il·lustrada; França és republicana; França és lliurepensadora; França, per consegüent, com tot poble lliure i conscient, és simpàtica, i França davant d'aquesta guerra, a l'ésser provocada, invadida i atropellada, té totes les simpaties. França és noble. ¿Ets francofil? Molt bé.

Francòfil o partidari dels aliats. Aixís ho entenem. Ni sabem etimologies, ni Historia Universal; pero ho entenem aixís, i *punto redondo*. Ni cuidem de veure que entre'ls aliats hi es Anglaterra; Anglaterra, que obtindrà el major profit de la guerra, amb la mes petita exposició; Anglaterra, que fa fer un tractat a les seves aliades, per a que no facin la pau separatament, per a aixís poguer lluitar mentres a les nacions amigues quedin soldats per a anar als camps de batalla.

Anglaterra lluita pel dret atropellar. Deixem raons històriques, encara que son les mes sòli-

(*) Encara que ja estem convençuts que'l bon criteri dels nostres llegidors haurà sapigut distingir que l'article del darrer número publicat baix aquest mateix epígraf no era de redacció, ho fem constar avui aixís a l'únic i exclusiu objecte de que ningú pugui creure que lo sustentat pel nostre distingit col·laborador senyor N., tant en el precedent article com en els que vagi donant a llum, sigui el pensament de Renovació. Es solament degut al nostre criteri amplament liberal i tolerant que acollim aquests treballs, amb el fons dels quals discrepem en bona part, com aixís procurarem demostrar-ho al senyor N. quan hagi terminat de publicar la sèrie d'articles dirigits al pacientíssim Joan Poble Bó —(N. DE LA R.)

des. Diuen que'ls pobles poden canviar, i ho creiem. Però aquí no's tracta de cap canvi, es tracta de que aquest mateix Lloyd George, aquest mateix Mister Grey, aquest mateix general French, van ésser els cap-devaners d'aquell atropell històric verificat amb les repúbliques africanes d'Orange i Transvaal. El canvi no ha tingut temps de verificar-se; son els mateixos, son els mateixos violadors de petites nacions digníssimes, que ara criden per a la defensa del dret atropellat.

La violació de Bèlgica pels alemanys ha estat una cosa horrible, sense disculpa; encara que poden dir els alemanys que van fer-ho en un moment de vida o mort per a la seva nació, i no estaven per a mirar lleis humanes ni divines; però la violació de Orange i Transvaal va fer-se perque *al territori del Transvaal hi ha les mines d'or mes riques del mon.* Els anglesos se'n varen adonar, i sense mes llei que la de la força, ni mes objectiu que apoderar-se de les mines d'or, van fer un acte que un còdic calificaría de *assassinat i violació, amb l'objectiu del robo.*

¡Anglaterra lluita pel dret atropellat!... ¡Quin sarcarme mes horrible!

Si, estimat amic, sigues francòfil. França es digna, França es noble; pero no siguis anglòfil, que Anglaterra es la suma de totes les perfidies i traicions polítiques...

¡Francòfils sí! ¡Anglòfils mai!

Ton amic,

N.

Nocturn

A la senyoreta Pílar Correa

tot quietut...!
 ¡Tot quietut i solitud...!
 De lluna, oh! nits hermoses
 les silencioses,
 les de misteri que no's comprèn!...
 ...lo fosc corprèn...
 lo fosc m'oprimeix el cor...
 ...sento tristor...
 sento ganes de plorar...
 sento... desitj d'estimar...
 tot quietut...!
 ¡Tot quietut i solitud...!

WERTHER.

Tot llegint... tot passant...

En la notable revista *España* i en la secció «Nos escriben...» sots la firma de *Un contribuyente* se crida l'atenció dels representants a Corts referint-se al sistema que per a lograr els alt mandos en l'exèrcit se deixi al capritxo de les bales, fent que puguin escalar els mes enlairats llocs de la milícia un ferit afortunat per quin fet queda capacitat per regir potser els destins de la Nació.

Com a resultat de tot això dit *Contribuyente* creu que l'enorme sacrifici que de prop de trescents milions de pessetes fa el país sols serveix per a no tenir exèrcit.

Potser tinga raó el *Contribuyente*.

Nosaltres també voldriem cridar l'atenció dels representants a Corts per un fet de no tanta técnica ni intricats components.

El fet, l'espectacle ha passat davant nostre com també haurà passat per tota la Nació i llurs colònies, i enfront i tot de l'enemic. Volem referir-nos al llicenciament de tropes durant aquesta setmana, quin pas per els carrers, sinó ens hagués fet enrogir la cara potser ens hauria divertit la varietat de l'espectacle que millor que un llicenciament de tropes semblava una continuació del Carnaval.

No sabem explicar-nos per mes voltes que hi donguem, quines raons de tàctica, d'economia o de organització poden avalar que als fidels servents de la Patria, que per a tenir-los a son servei els han fet abandonar les mes cares afeccions, la familia, el treball, el poble, per a tot premi quan ja no's necessita d'ells, els retorni a llur casa i familia baix el trist aspecte d'un mendicant o d'una disfressa exòtica.

Valent modo de premiar els serveis dels que el capritxo de les bales ha respectat!

Seria curiós veure l'efecte que produiran a les families quan, bategant d'alegria esperaran el retorn del fill volgut, que les bales li han respectat, i que ell com a bon ciutadà ha complert totes les obligacions del servei sacrificant-se per a que sa llicencia siga neta de tot càstic, arribi amb espartanyes, barret de copa alta i sense camisa..

Forçosament som en un poble de ceecs.

TRIK.

Llibres rebuts

«Ildaribal», per Alfons Maseras.

Tàrraco és el lloc aont l'Alfons Maseras hi fa succeir gairebé tota l'acció del seu nou llibre «Ildaribal», i això fa que, al menys per als qui portem la sang tarragonina i la nostra vida va junyida a la de aquesta Tàrraco que tants volúms ha fet omplir a historiadors i narradors, es faci doblement interesant la lectura d'aquest llibre, ja des de'l primer capítol.

L'autor divideix la obra en tres parts, sense retolar, que molt bé podríem nomenar-les: Llibre I, *Talahit, la dançarina*; Llibre II, *Ildaribal, revoltat*, i Llibre III, *Elia, amada del pretor Publius*.

Als ulls del llegidor se li van apareixent tot un seguit d'escenes plenes de vida, que durant l'època de la dominació de Roma i baix l'imperialisme de Tiberius Claudius,—el qui designà a Publius Planicius per a pretor d'aquesta colonia romana,—van succeint-se; i ara és en la descripció del Mediterrani que besa manyagement la ciutat, ont la fantasia de l'autor s'extèn sens límits; ara és en el camp, ample i ric en sembrats i en vinyes i en arbredes, quan se'ns mostra el poeta enamorat de les beutats que a tot'hora ens ofereix Natura; ara describint el bullici dels ciutadans en les festes del circ, del teatre, del fórum; ara presentant-nos a Talahit amb les seves dances i amb els seus amors amb Ildaribal; en les cerimonies lúbriques que s'efectúen als temples de Júpiter i de Venus, amb totes les seves esgarrifoses crueses; en la revolta de alguns dels ciutadans contra el poder autoritari del pretor, vexatori, imposant des de Roma; en la narració del sacrifici de la

virginitat d'Elia per a salvar la vida del seu germà Ildaribal; en les plàtiques del vell Etheius, el borni, gran filòsof; en les peroracions que sobre llegendes mitològiques fa el poeta Luperus; en els relats històrics que Eixanés, patriota de debó, explica de l'antiga Cose; en fi, en tots els capítols de la obra, l'autor d'«Edmon» sab mantindre l'interès del llegidor de tal manera, que fins arriba a subjugar-lo en molts moments.

Es aquesta obra, al nostre entendre, un reflexe de la vida depravada de la època, i de la esclavitut en que tenia a les colònies la olímpica llopa de Roma, i l'estil que empleia en Maseras en els tres llibres, es tant cuidat i correcte, tant pulit i tant elegant, que'l llegidor acaba la obra boi sense adonar-se'n que l'hagi començat, agafant-li ganes de rellegir-la altra volta.

En un dels nostres pròxims números reproduïrem un dels capítols, per a que'l llegidor es fassi càrreg de lo que es «Ildaribal», i, per si té'l nostre gust, s'hi pugui del·lectar, tot llegint-lo.

R.

«Memoria» per el Secretari del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria. Any 1914.

La tasca meritoria que ha realitzat el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria d'aquesta ciutat, durant el darrer any social, està exposada detalladament en la brillant Memoria que'l Secretari d'aquesta entitat va sotmetre a la aprobació dels socis en la última general celebrada. Al seu autor, nostre benvolgut company En P. Olivella i Ricomà, li ha valgut el treball moltes felicitacions, i ara el Centre l'ha editada, la Memoria, en un follet elegantment imprès als tallers dels senyors Llorens i Cabré.

«Dos anys d'actuació económica», per En J. Mestres Miquel.

El president de la Diputació provincial de Tarragona ha publicat aquest follet, relatiu a l'actuació económica de la Corporació provincial,—Instauració de nous serveis i perfeccionament dels existents sense augment del Contingent.—De la tasca a que fa referencia el follet del senyor Mestres, ens en ocuparem en altre número.

Imprempta de Llorens i Cabré. — Fortuny, 4

JUNTA D'OBRES DEL PORT de Tarragona

Empréstit de 5.000.000 de pessetes autoritzat per R. D. de 21 Octubre de 1910

Quarta emissió de 789 obligacions, Serie D, de 500 pessetes cada una (Autoritzada per R. O. de 19 de Setembre de 1914)

Interès del **2% PER CENC** anyal, a pagar per semestres vençuts, essent els impostos a càrrec del tenedor.

Amortisació en trenta anys, per semestres, a contar als cinc anys d'ençà de la primera emissió.

Garantit amb la subvenció anyal de 300.000 pessetes que l'Estat se compromet a abonar a la Junta i amb els arbitris i demés ingresos que aquesta cobri.

L'emissió tindrà lloc a les Oficines de la Junta, carrer d'Orient, 2, el dia 3 de Maig proper, des de les 9 del matí a les cinc de la tarda, per subasta. El tipu mínim fixat per a la adjudicació de les Obligacions, sera'l de la par del seu valor nominal.

Els sotscriptors hauràn d'entregar a la Dipositaria-Pagaduria de la Junta l'import de les Obligacions en el terme de vuit dies a comptar de la celebració de la subasta.

Les proposicions se faràn per escrit, en plec tencat que contindrà la proposta i el taló-resguard d'haver dipositat a la Sucursal d'aquesta provincia de la Caixa General de Dipòsits o a la Dipositaria-Pagaduria de la Junta el 10 per 100 del valor nominal de les obligacions que'l proponent desitji sotscriure.

La *Gaceta* del dia 9 del corrent mes publica el corresponent anunci de subasta.

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
 dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern Civil i en la Comissaria general
 de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **DR. RABADÁ**
 Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts. electroterapia i anàlisis micro-química d'orina i productes patològics.
 Sero-Reacció de Wassermann.— Aplicació del 608

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADÁ

*Ex intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Melge
 de les Cases de Socors de Barcelona*

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. — Per a'ls pobres, franca
 dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 75, principal. — TARRAGONA

CAMISES

CORBATES

NOVITATS

GILBERT GERMANS : Unió, 20

Galeria Fotográfica d'Art

PERE PALLEJÁ — Unió, 18

PERE LLORET

CORREDOR REIAL DE COMERÇ

Apodaca, 9

GRANDS NOVITATS en

Sombreros i Gorres

RAMON ALOQUIN

UNIO, 20

AL DIA

Perfumeria
 Confeccions
 Novitats

RAMBLA SANT JOAN, 40

JOAN ESBERT

FARMACÉUTIC

UNIO, 22

Joan Ruiz i Porta

PROCURADOR

Vilamitjana, 9, 1.er

Farmacia Central

Laboratori Químic Bacteriológic

Marti Güell

Rambla Sant Carles, 41 : : :
 : : : : i Sant Fructuós, 5

BOTELLERÍA "LA TARRACONENSE"

DE

MUSTÉ I VIDAL

UNIO, 40

Els duenyos de aquesta nova botelleria, se complauen en oferir-la al públic, participantli que en ella hi trovará sempre un complet i variat asurtit de tota classe de licors i vins generosos.

SERVEI ESMERAT

PREUS ECONÓMICS

SERVEI A DOMICILI

CHAMPANYS DE TOTES MARQUES

Gran Fábrica de Calçat

= DE =

RAMÓN CAVALLÉ

TARRAGONA

TELEFON 120

REAL, 56

MOSTELLE

(RAIMOST)

Suc de raïms sense alcohol

The Grape Juice Co. L^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més
 higiènic

Un excelent refresc

El millor aliment en les
 malalties i convalencia

encia

Se ven per tot arreu

IMPRESSA
 Llorens
 i Cabré
 Fortuny, 4
 TARRAGONA

C.^a de Seguros Generales de Dusseldorf
 Segurs de transports

La New-York, de New-York

Companyia de segurs sobre la vida

L'UNION, de Paris

Companyia de segurs contra incendis

L'Assicuratrice Italiana, de Milán

Companyia de segurs contra accidents

La Continentale, de Mannheim

Segurs de transports

Passeig de Colón, 11 i 12 - Barcelona

SUBDIRECTOR A TARRAGONA:

Maciá Mallol Bosch, carrer de Mar, 1

PAPERERÍA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamanys : Escribanies : Plumes Stilográfiques : Pesa-cartes : Copiadors, etc : Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat : Postals de totes menes i albums per a les mateixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

MAGATZEM DE FERRETERIA

FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes - Objectes per a regalos

Articles per a magatzems de vins i olis

Maciá Mallol Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9